

חיפה כימיקלים והמשרד להגנת הסביבה בוחנים חלופת ריקון מהירה למכל האמוניה

החברה והמשרד להגנת הסביבה טענו עד כה כי יש רק חלופה אחת בטוחה לריקונו, שתימשך עד סוף השנה ■ לא ברור אם חלופות יבוא האמוניה יקבלו רישיון עסק מעיריית חיפה ■ העירייה: "מברכים על הדחייה של עמדת המדינה, הדומה באופן 'מפליא' לעמדת החברה"

מאת: **אורה קובן** 31.07.2017 08:35

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, ארז קמיניץ, ריכז אתמול דיון בהשלכות החלטת בית המשפט העליון מסוף השבוע על חיפה כימיקלים. על פי מקורות ממשלתיים, הדיון התמקד בצורך למצוא חלופה חדשה שתאיץ את קצב ריקון מכל האמוניה, ובחלופות שיעמדו לאחר מכן לחברה ליבוא אמוניה בטווח המייד. ניתן להסיק מכך כי החברה עדיין לא הודיעה לממשלה על סגירת המפעלים, כפי שאימה לעשות בשבוע שעבר. נראה כי בהמשך יידרש קמיניץ לדיון מחודש גם בפתרונות שבחרה הממשלה לטווח הבינוני והארוך. אלה, ככל הנראה, אינם עומדים באמות המידה שקבע בסוף השבוע בית המשפט העליון, בנוגע לשוויון הזדמנויות ותחרות על פי חוקי המדינה. בסוף השבוע קיבל בית המשפט העליון החלטה דרמטית מבחינתה של חיפה כימיקלים. שופטי העליון, חנן מלצר, נעם סולברג ואורי שהם, קבעו כי החל ממחר, החברה לא תוכל לקבל היתר רעלים לפעילותה עד שתרוקן לחלוטין את מכל האמוניה. היעד החדש לריקון הוזז מחוסר ברירה מהיום לאמצע ספטמבר, מכיוון שהחברה לא עמדה ביעד המקורי שקבע בית המשפט העליון.

בהחלטתו בית המשפט העליון סינדל למעשה את החברה, שמושכת את מועד ריקון המכל — כנראה בתקווה שתוכל להחיותו מחדש כל עוד לא יחזור לידי הבעלים שלו, רשות הנמלים. השופטים העניקו לחברה תמריץ לרוקן במהירות את המכל כדי שתוכל לשוב לפעול. בעלי החברה, ג'ולס טראמפ, אמר כי כל חודש שבו החברה לא יכולה להשתמש במכל עולה לה 10 מיליון דולר, שכן היא משלמת את שכרם של העובדים במפעלים המושבתים.

בחברה אמרו כי הריקון הממושך נובע משיקולי בטיחות בלבד. החברה, שעמדתה נתמכת על ידי המשרד להגנת הסביבה, טוענת כי אין חלופה מהירה ובטוחה לריקון המכל, פרט לחלופה של אידי טבעי, שיישומה יארך עד סוף השנה. עוד טוענים בחברה כי הפתרונות המהירים יותר מגיעים מגורמים שאינם מומחים בתחום. על פי מקורות ממשלתיים, חרף החלטת בית המשפט לא לתת היתר רעלים לחברה עד שתרוקן את המכל, המדינה ממשיכה לבדוק מתן היתר רעלים לחיפה כימיקלים לשתי חלופות של מערך אמוניה הקשורות ביבוא באונייה קטנה. האחת היא הזרמה ישירות למכליות כביש; והשנייה היא העברה ישירות למפעל, תוך עקיפת מכל האמוניה שהחברה צריכה לרוקן. לא ברור אם החלופות יעמדו במבחן רישיון העסק שתדרוש עיריית חיפה, לאור טענתה כי גם אוניית אמוניה קטנה שתהפוך מכל צף עד שתתרוקן — מסכנת את

תושבי העיר. השאלה שבמחלוקת משפטית היא אם האוניה שהופכת למכל צף, השוהה זמן ממושך ברציף, צריכה רישיון עסק, או רק רישיון רעלים כמו במקרה של אוניה שעגנה, רוקנה את האמוניה והפליגה בחזרה.

המשרד להגנת הסביבה נמסר בתגובה כי "המשרד להגנת הסביבה לא יאפשר חלופה שתסכן את הציבור בצורה שאינה קבילה. לגבי חלופה של מילוי מכליות כביש ישירות מהאנייה במסוף הכימיקלים בחיפה: יצוין, כי היא לא הייתה בין החלופות שדורגו על ידי המשרד להגנת הסביבה אחרי החלטתו לשלול את היתר הרעלים של חיפה כימיקלים ב-22.2.17, ולא הייתה בין החלופות שהוצגו לבג"צ או בהחלטת הממשלה. מדובר בחלופה שהוצגה למשרד בסוף חודש יוני והועברה באופן רשמי לבדיקה ב-3.7.17, והיא תיבדק בדיוק באותו האופן שבו נבדקו יתר החלופות, לרבות הסתייעות ביועצים והצגה למנחה הלאומי. ככל שהחלופה תימצא קבילה, היא תדורג למול שלוש החלופות האחרות שנבחרו על ידי הממשלה, באותן אמות מידה שבה הן דורגו. בדיקה זו אינה סותרת את החלטת ביהמ"ש העליון. בכל מקרה יובהר, כי נוכח פסק הדין לא ניתן יהיה לאפשר שימוש כלשהו במערך ייבוא האמוניה בחיפה כימיקלים צפון טרם השלמת ריקון המכל. "בהתאם להחלטת בית המשפט העליון מיום 27.7.17, המשרד דורש לקבל בדחיפות מחיפה כימיקלים צפון תוכניות המאפשרות ריקון מלא של המכל כדי לעמוד בלוח הזמנים הנקוב – 18.9.17. בהתאם לכך, אין בכוונת המשרד לחדש את היתר הרעלים של חיפה כימיקלים צפון, למעט לעניין ריקון מלא של מכל האמוניה. לאחר השלמת ריקון מכל האמוניה באופן מלא, ניתן יהיה לאשר חלופות למערך ייבוא האמוניה במידה שהן יעמדו בכל דין. לגבי מפעל חיפה כימיקלים דרום, הוגשה בעבר בקשה לצורך יבוא אמוניה באמצעות איזוטנקים. על החברה להגיש בקשה מעודכנת, מסודרת ומפורטת להיתר רעלים הכוללת את כלל מרכיבי האחסון, התפעול והמיגון".